

طرح درس روزانه درس ۱۵ کتاب تفکر و سواد رسانه ای پایه دهم

مشخصات کلی	شماره طرح درس: درس ۱۵	موضوع تدریس: هر چیز که در جستن آنی، آنی (کتاب درسی، صفحه ۱۲۲ تا ۱۲۷)	تاریخ اجرا: ۱۳۹۷/۱/۲۹	مدت اجرا: یک جلسه ۵۰ دقیقه ای
	مجری: دکتر بیتا جعفری	کلاس: دهم	تعداد فراگیران: ۲۶ نفر	مکان: هنرستان ایران

الف: قبل از تدریس

اهداف براساس تلفیقی از هدف نویسی طبقه بندی جدید بلوم و برنامه درسی ملی

سطح هدف	اهداف و پیامدها
هدف کلی	آشنایی با رسانه ها و اثر آن بر سبک زندگی
اهداف مرحله ای	۱- در موقعیت فرضی سبک زندگی مرجع خود را شناسایی کند ۲- محتوای پیام های رسانه ای را از منظر مؤلفه های سبک زندگی بررسی و تحلیل کند ۳- منشا برخی از ارزش ها و سبک زندگی خود و چگونگی کسب آنها را بررسی و تحلیل کند ۴- در تحلیل های خود از تفکر سیستمی برای تعیین نقش رسانه ها در ایجاد الگوهای فرهنگی (مد و مصرف گرایی و ...) استفاده کند ۵- در تحلیل محتوای رسانه ها و نقد آراء دیگران استقلال و انصاف فکری را رعایت کند ۶- آداب گفتگوی جمعی را رعایت کند ۷- آراء و نظرات خود و دیگران را ارزیابی کرده و به چالش بکشد
هدف های عینی (رفتاری آموزشی)	اهداف (با رعایت توالی محتوای درسی) انتظارات در پایان آموزش ۱- نقش رسانه ها در ترویج کلیشه بدن را بررسی و تحلیل کند ۲- نقش تلفن همراه و شبکه های اجتماعی در انتقال ارزش ها و سبک زندگی را بررسی و تحلیل کند ۳- معیارهایی برای ارزشیابی سایت ها
	حیطه و سطح در بلوم دراک و فهم شناخت-دراک و فهم کاربرد، قضاوت و ارزشیابی
	عناصر برنامه درسی ملی تعقل، ایمان، علم، عمل و اخلاق عنصر عرصه ارتباط با خود خدا خلق خلقت
	* * * * * *

					و شبکه های اجتماعی ارائه کند	
	*	*	*	ایمان	مهارت های بین فردی و اجتماعی	۴- در تحلیل های خود از تفکر سیستمی برای تعیین نقش رسانه ها در ترویج الگوهای فرهنگی (مد و مصرف گرایی و...) استفاده کند
	*	*	*	تعقل	کاربرد	۵- منشا ارزش ها و سبک زندگی خود و چگونگی کسب آنها را بررسی و تحلیل کند
	*		*	عمل	کاربرد	۶- با پیام های رسانه ای مواجهه ای نقادانه داشته باشد
	*		*	تعقل	تجزیه و تحلیل	۷- از زبان صحیح و دقیق برای ارائه افکار و نظرات و تصمیم های خود استفاده کند
	*	*	*	علم	دانش	۸- برخی بی اخلاقی های رسانه ای در تغییر سبک زندگی را تشخیص دهد
	*		*	علم	دانش - درکت و فهم	۹- با دیگران همفکری و برای رسیدن به توافق تلاش کند
سبک زندگی، سبک زندگی اسلامی، مد، مصرف رسانه ای						رئوس مطالب
کتاب درسی، وایت برد، مازیک، اسپیکر، پرده دیتاشو، لپ تاپ یا کامپیوتر، پاورپوینت						مواد و رسانه های آموزشی

فراگیران بازنمایی مؤلفه های سبک زندگی را در تولیدات رسانه ای تشریح می کنند فراگیران با گستردگی رسانه ها و دامنه فعالیت های رسانه ای در عصر حاضر آشنا می باشند فراگیران حقوق خود در برابر رسانه ها را بر می شمارند فراگیران ویژگی ها و نشانگرهای مخاطب فعال و مخاطب منفعل را مقایسه می کنند فراگیران دلایل درک متفاوت افراد از برخی پیام های رسانه ای را توضیح می دهند	پیش بینی رفتار ورودی
شروع با یاد و نام خداوند مهربان. سلام و احوالپرسی، حضور غیاب/ بیان مناسبت روز- ارزشیابی آغازین- نمایش اسلاید اول پاورپوینت جهت ایجاد انگیزه	ایجاد ارتباط اولیه
	گروه بندی، مدل و ساختار کلاسی
سلام و احوالپرسی، حضور و غیاب و شروع کلاس با خواندن شعری زیبا از سهراب سپهری در مورد سبک زندگی نمایش اسلاید اول پاورپوینت و پوشش دانش آوزانی که قبلا برای اجرای نمایش آماده شده اند خود عاملی است برای ایجاد انگیزه. سوال از آنها در خصوص اجرای نمایش و ...	روش ایجاد و تداوم انگیزه
برای ورود به مبحث جدید و اطمینان از یادگیری مباحث درس قبل و ایجاد آمادگی برای درس جدید سوالاتی مطرح می شود: ۱- اقناع را تعریف کنید ۲- مصداق های برای اقناع ارایه دهید . ۳- ابزارهایی برای تبلیغ و اقناع مخاطب نام ببرید . ۴- برای روش طنز مثال بزنید و توضیح دهید. ۵- برای روش تداعی مثال بزنید و آنرا با روش ترس مقایسه کنید .	ارزشیابی آغازین
روش تدریس اصلی: تدریس گروهی، ایفای نقش، یادگیری معکوس روش تدریس فرعی: سخنرانی و مشارکتی، بارش مغزی	روش های تدریس
ب: فعالیت های مرحله حین تدریس	
آماده سازی محیط کلاس برای آغاز درس آمادگی معلم با مطالعه قبلی و داشتن طرح درس ایجاد آمادگی ذهنی دانش آموزان برای شروع درس جدید (توجه به گروه نمایش و چند پرسش از آنها) آماده سازی تجهیزات الکترونیکی لپتاپ، دیتاشو و فایل های مورد نظر	آماده سازی
فعالیت های معلم - دانش آموز روش ارائه در ابتدا به سبک ایفای نقش می باشد که دانش آموزان با عناوین پدر، مادر، دختری که تحت تاثیر رسانه ها است و مصداقی است برای مخاطب منفعل (خانواده اول) پدر، مادر، دختری که مخاطب فعال رسانه ها است و می داند چگونه از رسانه ها در جهت توسعه و رشد خود استفاده کند پرده اول:	ارائه درس جدید

دختر خانواده اول سخت مشغول کار با گوشی خود می باشد که والدینش از خرید به خانه بر می گردند. مادر با تندی او را صدا می زند و بر اساس پیش زمینه های ذهنی قبلی به رفتار او ایراد می گیرد و به او در مورد اینکه همیشه وقت خود را با گوشی و دوستانش می گذراند و تحت تاثیر فضای مجازی است تذکر می دهد. پدر و مادر هر دو نسبت به پوشش و نوع رفتار و گفتار فرزندشان ابراز ناراحتی می کنند. پس از مشاجره ی لفظی دختر به والدینش اطلاع می دهد که فردا در هنرستان جلسه ی آموزش خانواده برگزار می شود و سپس با رفتاری زنده از منزل خارج می شود.

پرده دوم:

نمایش با حضور دختر مخاطب فعال و والدینش آغاز می شود. دختر در حال مطالعه ی مقاله ای از اینترنت می باشد. مادرش پس از در زدن وارد اتاق شده و در مورد تحقیقاتش از او سوال می کند، هم چنین نظر او را در خصوص بیرون رفتن و قدم زدن در پارک می پرسد. نتیجه این گفتگو چنین می شود که دختر حاصل تحقیقاتش را با خانواده مطرح و پیرامون آن صحبت کنند همچنین بعد از ظهر آن روز به همراه یکدیگر برای قدم زدن به پارک بروند.

پرده سوم:

دختر مخاطب منفعل به همراه دوستش که از لحاظ پوشش کاملا نامناسب و رفتاری زنده دارد کنار یکدیگر نشسته اند و به سبک و شیوه ای ناهنجار که گویی برگرفته از الگوهای ارائه شده در برخی رسانه می باشد گفتگو می کنند. رفتار آنها کاملا زنده و خلاف شأن دخترانی در این سن و سال می باشد. در همان حین عابری که موارد اخلاقی را رعایت نمی کند مزاحم آنها شده و این صحنه برای خود آنها نیز ناراحت کننده است. همزمان با حضور آنها در پارک خانواده دختر مخاطب فعال از آن مسیر عبور می کنند. دختر خطاب به والدینش می گوید: «این ها هم کلاسی های من هستند». والدین او تعجب کرده و می پرسند: «آیا اینها با این پوشش و نوع رفتار زنده هم کلاسی های شما هستند؟» دختر در جواب می گوید: «اینها تحت تاثیر رسانه ها و شبکه های مجازی و الگوبرداری از برخی رسانه ها اینگونه رفتار می کنند و چون رژیم مصرف رسانه ای را نمی دانند با این مشکلات مواجه شده اند». پدر در ادامه این توضیح دختر می گوید: «همه ی آنچه در رسانه ها ارائه می شود معلوم نیست درست باشد و ما باید هرچیز که با ارزش ها و فرهنگ ما مطابق است را بپذیریم و به دنبال مطالب و الگوهای مناسب باشیم» در ادامه پدر دختر می گوید: «هرچیز در جستن آنی، آنی» در قسمت پایانی این پرده دختر مخاطب فعال نیز جلسه آموزش خانواده را به والدین خویش یادآوری می کند. پرده چهارم:

جلسه آموزش خانواده:

مدرس آموزش خانواده دبیر مربوطه می باشد. جمع بندی مطالب توسط او و با همکاری والدین که کلیه دانش آموزان کلاس هستند انجام می گیرد. در این پرده دانش آموزان در نقش والدین خود انتظاراتشان را از فرزندان خود بازگو می کنند.

دوری از تجمل گرایی، مصرف رسانه ای، ارتباط خوب با اعضای خانواده، رفتار و کردار مناسب، گفتار صحیح از جمله مواردی است که به آن اشاره می شود.

در این بخش تمرین ریلکسیشن برای رفع خستگی انجام می شود. سپس فیلمی در مورد موضوع درس نمایش داده می شود. در پایان نمایش از دانش آموزان که در نقش اولیا هستند خواسته می شود که در گروه های چند نفره قرار گرفته و پس از چند دقیقه مشورت انتظارات خود را به عنوان یک مادر از فرزندان خود بنویسند و یک نفر به عنوان سرگروه نتیجه را به کلاس ارائه نماید. این بخش با شعری از مجتبی کاشانی پایان می یابد: ذهن ما باغچه است، گل در آن باید کاشت

پس از خواندن این شعر، همه از نقش خود خارج شده و کلاس به وضعیت عادی برمی گردد. نظرخواهی در مورد درس انجام می گیرد و پس از آن آزمون ارزشیابی پایانی به صورت کتبی برگزار می شود.

ارزشیابی ورودی، حضور و غیاب و احوالپرسی	ایفای نقش	ارائه توسط دبیر در نقش مدرس آموزش خانواده به روش سخرانی، بارش مغزی، یادگیری معکوس	نظرخواهی و جمع بندی	آزمون پایانی	ارزشیابی کلی توسط دانش آموزان	تعیین تکلیف
۵ دقیقه	۱۰ دقیقه	۲۰ دقیقه	۵ دقیقه	۵ دقیقه	۷ دقیقه	۳ دقیقه

ایفای نقش، ارائه مثال ها و مصداق های نو و بدیع

**فعالیت
های
خلاقانه
دانش
آموزان**

ج: فعالیت های تکمیلی

با توجه به هدف های آموزشی با طرح سوالاتی از فراگیران می خواهیم به صورت فردی و گروهی اظهار نظر کنند

- ۱- مؤلفه های سبک زندگی چه چیزهایی هستند؟
- ۲- چرا برخی افراد در سبک پوشش و آرایش خود به دنبال مد می روند؟
- ۳- عملکرد مخاطب منفعل در مواجهه با رسانه ها چگونه است؟

ارزشیابی

بیان خلاصه درس توسط دبیر به منظور بازخورد گرفتن و ارزشیابی پایانی در این درس ما با مفاهیم زیر آشنا شدیم:

هرچیز که در جستن آنی، آنی: یعنی رسانه ها طبق ارزش ها و دیدگاه های خود به تولید پیام می پردازند و از این طریق سعی می کنند تا افکار و باورهای مخاطبان را تغییر دهند و علاوه بر آن رسانه ها سعی می کنند تا الگوهای رفتاری بخصوصی را تبلیغ و ترویج کنند و در این راه از ابزار اقناع استفاده می کنند. نمونه های از ابزار اقناع عبارتند از:

تداعی، طنز، استفاده از بازیگران و افراد مشهور در این موقعیت افراد بر اساس میل و خواسته خود سبک زندگی خود را انتخاب می کنند. سبک زندگی عبارت است از الگوهایی که ما برای زندگی خود انتخاب می کنیم.

مؤلفه های سبک زندگی عبارتند از: پوشش، طرز آرایش، نوع و نحوه غذا خوردن، نوع تفریح، اسباب منزل، روابط افراد، ارزش ها، آداب و رسوم.

مد عبارت است از الگوهای فرهنگی که توسط برخی از افراد جامعه پذیرفته می شود و دارای یک دوره زمانی نسبتاً کوتاه است و سپس فراموش می شود.

**جمع بندی
و ساخت
دانش
جدید**

به صورت فردی و گروهی فیلم یا پیام تبلیغاتی را تماشا کنید و ۵ سوال سواد رسانه ای را در ارتباط با این فیلم پاسخ دهید.

**تعیین
تکالیف و
اقدامات
بعدی**

۵ سوال سواد رسانه عبارتند از:

- ۱- چه کسی این پیام را تولید کرده است؟
- ۲- چرا این پیام تولید شده است؟
- ۳- از چه فنونی برای جلب توجه استفاده کرده است؟
- ۴- چطور افراد مختلف این پیام را متفاوت دریافت می کنند؟
- ۵- چه سبک زندگی، ارزش ها و نظریاتی در این پیام ارائه شده یا از آن حذف شده است؟

کتاب حقوق مخاطب در برابر رسانه های جمعی، حمید بشیر حسینی
کتاب برای درک رسانه ها ، مارشال مک لوهان
تهاجم فرهنگی و رسالت صدا و سیما برگرفته از سخنان مقام معظم رهبری ، زهرا نوین